

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-3(5)/16/JK

Warszawa, 3 lutego 2016 r.

DECYZJA DIH-1/14/2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. poz. 915), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy DINO S.A. z siedzibą w Krotoszynie od decyzji Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Szczecinie nr WKŻ.8361.181.2015 z dnia 3 grudnia 2015 r. (nr akt sprawy: jw.), na podstawie której na ww. przedsiębiorcę nałożono karę pieniężną w wysokości 1.600 zł (słownie: jeden tysiąc sześćset złotych) z tytułu naruszenia obowiązku uwidocznienia w miejscu sprzedaży cen oraz cen jednostkowych pięciu partii produktów,
utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

UZASADNIENIE

Pismem z 22 września 2015 r., na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 584), zwanej dalej „*ustawą o swobodzie działalności gospodarczej*”, Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej w Szczecinie, zwany dalej również „*Zachodniopomorskim WIIH*”, zawiadomił przedsiębiorcę DINO S.A. z siedzibą w Krotoszynie, zwanego dalej również „*stroną*”, o zamiarze wszczęcia kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących uwidaczniania cen. Przedmiotowe pismo strona odebrała 25 września 2015 r.

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 5-7 października 2015 r. przez inspektorów reprezentujących Zachodniopomorskiego WIIH, w Markecie D 499, mieszczącym się przy ul. Warszawskiej 19 w Mieszkowicach, należącym do strony, sprawdzono m.in. prawidłowość informowania o cenach oferowanych do sprzedaży pięciu partii produktów, stwierdzając, że w przypadku wszystkich ww. partii, tj.:

1. klusek na parze a` 400 g,
2. kiełków rzodkiewki a` 50 g,
3. zestawu surówek Grześkowiak a` 300 g,
4. kapusty kwaszonej „STAN” a` 3 kg,

5. kapusty kwaszonej „STAN” a` 500 g,

brak było wywieszek zawierających informacje wskazujące ich nazwy handlowe, ceny, ceny jednostkowe, oraz jednostki miar, do których odnoszą się uwidocznione ceny, co stanowiło naruszenie wymagań art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (Dz. U. poz. 915), zwanej dalej „*ustawą o informowaniu o cenach*”, oraz § 3 ust. 1 i § 8 ust. 1, obowiązującego w trakcie postępowania kontrolnego, rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 568), zwanego dalej „*rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen*”.

W toku kontroli porównano również cenę uwidocznioną na wywieszce i w kasie fiskalnej w przypadku partii cukierków Opolanki galaretką w czekoladzie o smaku cytrynowym luz, stwierdzając, że w kasie fiskalnej zakodowana była cena 18,99 zł/kg, natomiast na wywieszce przy towarze uwidoczniono cenę 14,99 zł/kg. W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.), inspektorzy reprezentujący Zachodniopomorskiego WIIH wydali w trakcie kontroli ustne żądanie osobie upoważnionej do reprezentowania strony niezwłocznego usunięcia stwierdzonego uchybienia porządkowego.

Powyższe ustalenia udokumentowano w Protokole kontroli z 7 października 2015 r. (nr akt kontroli: WKŻ.8361.181.2015) oraz załącznikach do tego Protokołu.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, pismem z 9 listopada 2015 r., Zachodniopomorski WIIH poinformował przedsiębiorcę DINO S.A. z siedzibą w Krotoszynie o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia, na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, kary pieniężnej z tytułu nieprzestrzegania wymogu uwidaczniania cen oferowanych produktów oraz o przysługującym stronie prawie do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów.

W odpowiedzi na powyższe strona przekazała Zachodniopomorskiemu WIIH pismo z 19 listopada 2015 r., informując, że brak cen zakwestionowanych produktów wynikał z faktu, iż były one dopiero co wyłożone na półki i pracownicy nie zdążyli jeszcze wydrukować wywieszek. Strona podkreśliła też, że wszelkie nieprawidłowości zostały usunięte jeszcze w trakcie kontroli.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, decyzją nr WKŻ.8361.181.2015 z dnia 3 grudnia 2015 r. (nr akt sprawy: jw.), Zachodniopomorski WIIH nałożył na ww. przedsiębiorcę karę pieniężną w wysokości 1.600 zł (słownie: jeden tysiąc sześćset złotych), na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, z tytułu naruszenia obowiązku uwidaczniania cen towarów.

Pismem z 16 grudnia 2015 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej również „*Prezesem UOKiK*”, odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości, ewentualnie zmianę decyzji poprzez wymierzenie kary pieniężnej w mniejszej wysokości.

Zaskarżonej decyzji strona zarzuciła naruszenie:

- art. 4 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach poprzez błędne przyjęcie, że czynności podejmowane przez stronę, w trakcie których została przeprowadzona kontrola, stanowią naruszenie ww. przepisów, a wykładany towar należy uznać jako „oferowany do sprzedaży”,
- § 3 ust. 1 i § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen poprzez nieuwzględnienie wszystkich okoliczności sprawy, w tym rozpoczęcia kontroli w trakcie wykładania towaru na półki, co skutkowało błędnym przyjęciem, że strona naruszyła ww. przepisy i nie uwidoczniała wymaganych informacji o cenach.

Pismami z 8 stycznia i 21 stycznia 2016 r., Prezes UOKiK poinformował przedsiębiorcę DINO S.A. z siedzibą w Krotoszynie, że przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), zwanej dalej „*k.p.a.*”, prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Pismem z 13 stycznia 2016 r. strona poinformowała, że podtrzymuje swoje stanowisko w sprawie. Strona podniosła, iż brak jest regulacji prawnych, z których wynikałoby, że należy równocześnie wyklądać towar na półkę i umieszczać wywieszki cenowe lub też, że nie mogą być umieszczone niezwłocznie po wyłożeniu towaru na półkę.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o informowaniu o cenach, w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen.

W obecnym stanie prawnym, w myśl § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie uwidaczniania cen towarów i usług (Dz. U. poz. 2121), zwanego dalej „*rozporządzeniem w sprawie uwidaczniania cen*”, cenę uwidacznia się w miejscu ogólnodostępnym i dobrze widocznym dla konsumentów, na danym towarze, bezpośrednio przy towarze lub w bliskości towaru, którego dotyczy.

Cenę oraz cenę jednostkową uwidacznia się w szczególności:

- 1) na wywieszce;
 - 2) w cenniku;
 - 3) w katalogu;
 - 4) na obwolucie;
 - 5) w postaci nadruku lub napisu na towarze lub opakowaniu,
- o czym stanowi § 3 ust. 2 ww. rozporządzenia.

W myśl § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie uwidaczniania cen, cena jednostkowa dotyczy odpowiednio ceny za:

- 1) litr lub metr sześcienny – dla towarów przeznaczonych do sprzedaży według objętości,
- 2) kilogram lub tonę – dla towarów przeznaczonych do sprzedaży według masy,
- 3) metr lub metr kwadratowy – dla towarów sprzedawanych według długości lub powierzchni,
- 4) sztukę – dla towarów sprzedawanych na sztuki.

Wymogu uwidaczniania cen jednostkowych nie stosuje się m.in. do towarów, których cena jednostkowa jest identyczna z ceną sprzedaży, co wynika z § 7 pkt 1 rozporządzenia w sprawie zasad uwidaczniania cen.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach, jeżeli przedsiębiorca nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 4 ustawy o informowaniu o cenach, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej nakłada na niego, w drodze decyzji, karę pieniężną do wysokości 20.000 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o informowaniu o cenach, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej uwzględnia stopień naruszenia obowiązków oraz dotychczasową działalność przedsiębiorcy, a także wielkość jego obrotów i przychodu.

W niniejszej sprawie, w toku kontroli przeprowadzonej w placówce należącej do przedsiębiorcy DINO S.A. z siedzibą w Krotoszynie, stwierdzono, że pięć partii produktów nie zostało opatrzonych informacjami wymaganymi na gruncie ww. przepisów o uwidacznianiu cen (w postaci wywieszki lub w innej formie dostępnej dla kupującego). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Zachodniopomorski WIIH wymierzył w drodze decyzji karę pieniężną ww. przedsiębiorcy, to jest podmiotowi, który dopuścił się naruszenia ustawy o informowaniu o cenach.

Odwołując się od decyzji, strona kwestionuje ustalenia kontroli, nie zgadzając się ze stanowiskiem organu pierwszej instancji jakoby naruszyła przepisy regulujące kwestię uwidaczniania cen towarów, gdyż kontrolę wszczęto w trakcie wykładnia towarów na półki, a z przepisów nie wynika, aby produkty musiały być oznaczone ceną już w tym momencie.

Odpowiadając na powyższe argumenty strony, Prezes UOKiK wskazuje, że art. 6 ustawy o informowaniu o cenach statuuje odpowiedzialność administracyjną podmiotów, wobec których stwierdzono naruszenie wymagań określonych w art. 4 tej ustawy. Regulacja ta ma na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w informowaniu konsumentów o cenach towarów i usług. Odpowiedzialność wynikająca z ww. przepisu ma charakter obiektywny i powstaje z chwilą popełnienia naruszenia. Obiektywny charakter odpowiedzialności administracyjnej opiera się na zasadzie ryzyka (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 października 2010 r., sygn. II OSK 1079/12). Oznacza to, że

przesłanką tej odpowiedzialności jest stwierdzenie nieprzestrzegania przez określony podmiot nałożonych prawem obowiązków. Wobec powyższego, organ po stwierdzeniu faktu naruszenia obowiązku, o którym mowa w art. 4 ustawy o informowaniu o cenach, może jedynie wydać decyzję administracyjną, na podstawie której nakłada karę pieniężną w przewidzianej w tej ustawie wysokości. Mając więc na uwadze charakter odpowiedzialności administracyjnej, bez znaczenia pozostają okoliczności, w wyniku których strona dopuściła się nieprawidłowości, czy działania naprawcze podjęte w efekcie ustaleń kontroli, gdyż karę wymierza się za samo naruszenie prawa.

Wskazać należy też, że to sam przedsiębiorca decyduje o organizacji pracy w przedsiębiorstwach pozostających pod jego kontrolą i za nią odpowiada. Nie ulega wątpliwości, że organizacja ta nie może odbywać się ze szkodą dla konsumenta i w żadnym wypadku nie może stanowić okoliczności łagodzącej dla stwierdzonych w toku kontroli naruszeń prawa.

Biorąc powyższe pod uwagę, fakt, że zakwestionowane produkty były – jak to zaznacza strona w odwołaniu – dopiero co wyłożone na półki a pracownicy nie zdążyli wydrukować wywieszek nie ma znaczenia dla sprawy. Nadto, z Protokołu kontroli z 7 października 2015 r. niewątpliwie wynika, że zakwestionowane produkty znajdowały się na sali sprzedaży. Zgodnie natomiast z brzmieniem art. 4 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy o informowaniu o cenach, w miejscu sprzedaży detalicznej i świadczenia usług uwidacznia się cenę oraz cenę jednostkową towaru (usługi) w sposób jednoznaczny, niebudzący wątpliwości oraz umożliwiający porównanie cen. Z powyższego wynika, że ustawa nie wprowadza żadnych wyjątków od obowiązku oznaczenia ceną towaru znajdującego się w miejscu sprzedaży (podkreślenia Prezesa UOKiK). Skoro zatem zakwestionowane towary znajdowały się na sali sprzedaży, a w konsekwencji konsument mógł je nabyć, strona zobligowana była do uwidocznienia przy nich wszystkich wymaganych prawem informacji.

Przechodząc do zarzutów naruszenia przepisów postępowania, zdaniem organu odwoławczego, w przedmiotowej sprawie zostały podjęte wszelkie niezbędne kroki do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do jej prawidłowego załatwienia. Zachodniopomorski WIIH, wydając zaskarżoną decyzję w sposób wyczerpujący zebrał i rozpatrzył materiał dowodowy, pozwalający na przyjęcie, że ustalony stan faktyczny daje podstawy do nałożenia na przedsiębiorcę DINO S.A. z siedzibą w Krotoszynie kary pieniężnej, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o informowaniu o cenach.

Prezes UOKiK wskazuje też, że zgodnie z art. 8 dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. U. UE L 80 z 18.3.1998, s. 27), zwanej dalej „*dyrektywą 98/6/WE*”, kary pieniężne za naruszenie obowiązku informowania konsumentów o cenie oferowanych produktów i usług muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające. Organy Inspekcji Handlowej przy ustalaniu wysokości nakładanej kary pieniężnej, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o informowaniu o cenach, biorą pod uwagę stopień

naruszenia obowiązków, dotychczasową działalność przedsiębiorcy oraz wielkość jego obrotów i przychodu. W przedmiotowej sprawie Prezes UOKiK uznał, że Zachodniopomorski WIIH prawidłowo ocenił poszczególne przesłanki.

Miarkując stopień naruszenia obowiązków, organ pierwszej instancji właściwie uznał, że całkowity brak wywieszek z wymaganymi ustawą o informowaniu o cenach informacjami ma istotne znaczenie z punktu widzenia interesów konsumentów, gdyż nie otrzymywali oni żadnej informacji o cenach oferowanych ww. produktów, co uniemożliwiało im dokonanie wyboru produktu w oparciu o to kryterium.

Biorąc pod uwagę dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku, Zachodniopomorski WIIH wziął pod uwagę, że naruszenie obowiązków wynikających z przepisów o informowaniu o cenach stwierdzono u strony po raz pierwszy.

Wielkość przychodu – zgodnie z oświadczeniem strony z dnia 19 listopada 2015 r. zalicza się ona do tzw. pozostałych przedsiębiorców (niemieszczących się w kategoriach określonych w art. 104-106 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej).

Wobec powyższego, w ocenie Prezesa UOKiK, kara pieniężna w wysokości 1.600 zł jest proporcjonalna do osiągniętego obrotu oraz rozmiaru stwierdzonych nieprawidłowości. Kary, która stanowi 8% możliwej do wymierzenia i zaledwie (...) osiągniętego przez przedsiębiorcę przychodu niewątpliwie nie można uznać za nieadekwatną.

Jak wskazano wyżej, kara pieniężna wymierzana na gruncie przepisów o informowaniu o cenach powinna odpowiadać także wymogom wskazanym przez prawodawcę unijnego, tj. być skuteczna, proporcjonalna i odstrasżająca (art. 8 dyrektywy 98/6/WE). Skuteczność kary przejawia się w możliwości jej nałożenia i wyegzekwowania. Żeby kara była odstrasżająca jej wysokość powinna być dotkliwa dla przedsiębiorcy, ale nie eliminować go rynku. Kara nałożona na podmiot musi także spełniać funkcję prewencyjną oraz dyscyplinująco-represyjną, tj. być ostrzeżeniem dla przedsiębiorcy, mającym na celu niedopuszczenie do powstania nieprawidłowości w przyszłości (tak WSA w Warszawie w wyroku z 7 września 2012 r., VI SA/Wa 918/12 odnosząc się do podobnych przesłanek istniejących w unijnym prawie żywnościowym). Wymierzona kara powinna być proporcjonalna, to jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w obrocie dostępne były tylko towary lub usługi opatrzone odpowiednimi informacjami na temat ich cen i cen jednostkowych, jak również kara powinna być możliwie najmniej uciążliwa. Wszystkie te cele kary winny być łącznie uwzględniane, co też miało miejsce w przedmiotowej sprawie.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Zatem, w myśl art. 127 § 2 k.p.a. w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 i 3 ustawy o informowaniu o cenach, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Szczecinie w terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 1 k.p.a., organ odwoławczy wydaje decyzję, w której utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, którą należy wnieść w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej
Dariusz Łomowski